

Julhälsning

Styrelsen för Föreningen Finlands Dövblinda rf vill tacka sina medlemmar för det gångna året och önska Fridfull Jul och Allt Gott för år 2016!

Informationsavdelningen och tidningarnas redaktionsråd tackar alla läsare, hoppas ni har trivts i sällskap av våra tidningar!
En underbar, glädjeric juletid och trevliga lästunder för år 2016.

KÄNSELSPRÖTET

Föreningen Finlands Dövblinda rf:s organisationstidning

4
2015

Höstmötet i Uleåborg
Julhälsning

Innehåll

Ledaren: Vi vill stärka kundorienteringen
Hälsningar från höstmötet i Uleåborg
Förändringens vindar blåser i vår organisation
EDBU:s styrelse träffade EU-parlamentariker
ERCW-veckan i Moskva

Omslagets bild: ILY-pepparkaka. I handalfabetet som de döva använder
utgör bokstäverna I, L och Y tillsammans orden I Love You, jag älskar dig.
Bild: Raili Ojala-Signell.

KÄNSELSPRÖTET
ISSN 0358-2280

Utgivare
Föreningen
Finlands Dövblinda rf

Layout Susanna Öysti / Synskadades
Centralförbund rf:s boktryckeri

Chefredaktör
Informatören Tuija Wetterstrand
(borta 7.9-31.12.2015) vikarie: Ali
Kinnunen, Jaakko Evonen. e-post:
tiedotus@kuurosokeat.fi.

Redaktionsråd 2014-2015
Esko Jäntti (ordförande), Veera
Laukkarinen, Timo Peltomäki, Eila
Särkimäki, Jaakko Evonen (sekr)
och Tuija Wetterstrand

Tidningen utkommer
4 gånger om året med storskrift

Översättning från finska
Maria Punnonen / Mingela
tel: 040 583 1080
e-post:
maria.punnonen@mingela.net

Abonemang och
adressändring
Föreningen Finlands Dövblinda rf,
PB 40, FI-00030 IIRIS, p. 040 778
0299, e-post:
kuurosokeat@kuurosokeat.fi.

Boktryckeri
Grano Kuopio

Redaktionen förbehåller sig rätten
att använda tidningens artiklar
också på föreningens webbsidor
www.kuurosokeat.fi.

Vi vill stärka kundorienteringen

Föreningen Finlands Dövblinda rf:s nya målprogram har gjorts upp för den kommande tioårsperioden. Där är föreningens värderingar och målsättningar samt de dövblindas rättigheter inskrivna. Anmärkningsvärt är att det är de dövblinda själva som gjort upp detta målprogram. I föreningens nya förändringsstrategi för åren 2015–2018 finns föreningens vision och mission antecknade. I visionen skissas upp hurdan föreningen kommer att vara år 2018, och missionen beskriver det arbete som föreningen förväntas utföra i framtiden.

I enlighet med visionen kommer vår förening även i framtiden att vara en expertorganisation för personer med sensoriska funktionshinder. Enligt missionen ska föreningen producera kundorienterade tjänster för dövblinda, deras närmaste nätverk och andra som i väsentligt avseende har nytta av verksamheten. Vi

vill utveckla de tjänster som föreningen producerar till att allt bättre motsvara kundernas behov. Detta är viktigt, eftersom förändringar i samhället och i samhällets satsningar kan leda till att våra kunders behov förändras. Det är viktigt också därför att om finansieringen för vårt arbete väsentligen minskar måste vi kunna prioritera och styra vårt arbete och utforma våra tjänster på ett riktigt och meningsfullt sätt.

Om vi vill göra våra tjänster ännu mer kundorienterade och utveckla dem till att bättre motsvara dagens behov måste vi höra efter med er. De bästa experterna på de dövblindas behov är ni, våra kunder. Därför har vi börjat kartlägga de dövblindas behov av tjänster. Målsättningen är att få arbetet klart under nästa år. I början av nästa år skickar vi er ett frågeformulär som vi önskar att ni besvarar. Svaren kan ges antingen elektroniskt eller

Hej alla Käselsprötets läsare!

Nu har vi jul i vårt hus och får tända ljus.

Var försiktiga med elden, lågorna har en lugnande effekt men ack så farliga.

Jag önskar alla en fridfull jul och ett gott nytt år!

Inga

Inga Lassfolk-Herler
Föreningen Finlands Dövblinda rf
Distriktssekreterare

Vasaesplanaden 17, 3. vån
65100 Vasa
tel: 0400 107 302
inga.lasfolk-herler@kuurosokeat.fi

Hälsningar från höstmötet i Uleåborg

Text och bilder: Jaakko Evonen

Föreningen Finlands Dövblinda rf:s stadgeenliga höstmöte hölls 28–29.11 på Radisson Blu-hotellet i Uleåborg.

Innan mötet tog sin början delades utmärkelser ut. Diplom fick Merja Kaarnaoja, Timo Peltomäki och Seija Holmila. Synskadades Centralförbunds förtjänsttecken i brons beviljades Tero Tanner, Ulla Pekuri, Virpi Lahnaoja och Esko Jäntti. Ti-

teln Årets medarbetare tilldelades IT-experten Mariano Mineo och Årets medlem blev Sanna Paasonen. Föreningens standar med hedersdiplom tilldelades Saini Lepistö.

Ordförande Seppo Jurvanen höll välkomstalet. Han tackade mötesdeltagarna för de gångna åren och meddelade att han inte står till förfogande vid ordförandevalet. Mötet öppnades av ordförande Seppo Jurvanen. Närvaro konstaterades

Mottagarna av utmärkelser: Saini Lepistö (vänster), Esko Jäntti, Sanna Paasonen och Seija Holmila.

genom namnupprop. Närvarande var 75 röstberättigade medlemmar och sju anhörigmedlemmar utan rösträtt. Närvarande var dessutom bl.a. föreningens medarbetare och tolkstuderanden. Höstmötet konstaterades vara lagenligt sammankallat och beslutfört. Som mötesordförande fungerade SCF:s medlemsservicechef Markku Mötönen.

Mötet godkände efter omröstning styrelsen förslag till ordförandes, vice ordförandes och styrelsemedlemmarnas arvode. Förslaget om revisorernas arvoden godkändes. Mötet antecknade till kännedom styrelsens översikt över föreningens verksamhet och ekonomi fram till slutet av september 2015. Till föreningens ordförande för åren 2016–2017 valdes Tuula Hartikainen från Varkaus. In i styrelsen valdes Sanna Paasonen från S:t

Tillträdande ordförande Tuula Hartikainen och nuvarande ordförande Seppo Jurvanen.

Stämningar från höstmötet.

Michel, Esko Jäntti från Jyväskylä och Saini Lepistö från Ulvsby i de avgående styrelsemedlemmarnas ställe. I styrelsen fortsätter Martti Avila från Helsingfors, Ulla Kungas från Tammerfors och Ari Suutarla från Helsingfors. Verksamhetsplanen och budgeten fastslogs för år 2016. Programförklaringen godkändes. Besluts att anslutningsavgiften förblir 15 euro.

Mötet befullmäktigade styrelsen att förbereda ett förslag om ordförandens och verksamhetsledarens ställning samt om organisationens struktur och att lägga fram förslaget för godkännande inom år 2016. Mötet beslöt att styrelsen lägger fram förslaget om ändringar i stadgarerna för godkännande vid vårmötet 2016. Till ledamot i Synskadades Centralförbunds fullmäktige valdes

Martti Avila och till vice fullmäktigeledamot Päivi El-Gharb från Uleåborg. Mötet avslutades med att direktören för rehabiliterings- och boendeservicen, Risto Hoikkanen, berättade om hur nybygget framskrider på Aktivitetscentrets tomt i Tammerfors. Som avslutning på den första möteskvällen, lördag, fick deltagarna se en uppvisning av Valteri center för lärande och kompetens, Tervaväylä, där skolans elever uppförde julsånger på teckenspråk.

Förändringens vindar blåser i vår organisation

Merja Kovanen utvecklingschef, Föreningen Finlands Dövblinda rf

Stora förändringar sker inom Finlands organisationer för personer med sensoriska funktionshinder. Organisationsverksamhetens centrala finansiär, RAY, fastställer de kommande årens bidragsnivå utgående från inspektioner i organisationerna och förändrade riktlinjer angående bidrag.

Även för Föreningen Finlands Dövblinda rf:s del kommer RAY-stödet att förändras och det är med blandade känslor vi i december emotser det första finansieringsförslaget efter inspektionen. Av vår finansiering har hittills ungefär hälften kommit från RAY-bidrag. Utgående från andras erfarenheter och vår egen inspektionsberättelse kan vi sluta oss till att ändringarna i finansieringsgrunden och deras inverkan på verksamheten också för vår del kommer att vara betydande.

Vid sidan av den RAY-finansierade föreningsverksamheten producerar vi också rehabiliterings- och boendeservice. Den åtstramade ekono-

miska situationen i samhället syns också i dem. Att få rehabiliteringsbeslut har blivit svårare och man kommer inte heller in vid serviceboendet på samma grunder som förut. Å andra sidan ökar behovet av serviceboende när befolkningen blir äldre. För att vi ska kunna ro i land med att erbjuda serviceboende och rehabilitering krävs att vår organisation, med dess ganska mjuka värden, har beredskap att tävla med andra, många gånger företagsmässigt fungerande, boende-service- och rehabiliteringsenheter. I denna tävlan kan specialkunskap gällande sensoriska funktionshinder vara en central konkurrensfördel, om den bara vidmakthålls och man kan lyfta fram den på rätt sätt inför såväl verksamhetens finansiärer som kunderna.

Strategi ger kraft att förnya verksamheten

Föreningens strategiarbetsgrupp fick mot slutet av sommaren i uppgift att göra upp en plan som skulle vägleda oss genom de kommande åren

till en ny, fungerande helhet. Resultatet blev en förändringsstrategi med endast två målsättningar: att anpassa och att utveckla verksamheten. Att anpassa verksamheten innebär på det tankemässiga planet förändringar i såväl organisationsstrukturen som hos personalen och i verksamheten. Inom de närmaste månaderna kommer anpassningens stora beslut att fattas och viktiga strategier att utformas. Själva anpassningsåtgärderna kommer att förverkligas så småningom under de kommande tre åren. Idag producerar vi tjänster vid flera olika enheter på olika håll i landet och en metod att balansera budgeten kommer sannolikt att vara att delvis sammanföra dem. Förändringarna kommer alltså att gälla förutom organisationens struktur och personal också sätten som verksamheten förverkligas på och platserna där det sker.

Förändringar är också möjligheter

En förändring innebär också alltid en möjlighet att förnya och förnyas. Även om föreningens krafter i det inledande skedet går till att anpassa sig är det viktigt att också trygga kvaliteten på och förutsättningarna för den framtida verksamheten. Därför skrevs följande fyra prioriteringar in i förändringsstrategin: verksamhetens generella utveck-

ling och effektivisering, utveckling av marknadsföringskommunikation och information, stärkande och utvidgande av finansieringsgrunden samt utveckling av verksamhetens kundorientering och effektivitet. För varje utvecklingsområde bestäms en grupp praktiska åtgärder genom vilka vi ämnar uppnå målen för varje område. Bland annat ska kundernas servicebehov kartläggas och en ny årspublikation utges. Åtgärderna genomförs under hela den tid som strategin är i kraft och flera kommer till vid behov. Målet är att genom utvecklingsåtgärderna få ett handlingsätt och en praxis som strävar mot en kontinuerlig utveckling att slå rot i vår förening.

När förändringsstrategin förverkligas kommer många saker att ändras i vår förening. Strategiarbetsgruppens uppgift är att leda och styra denna förändring i gott samarbete med föreningens styrelse, ledning, personal och kunder.

Medlemmarna i Föreningen Finlands Dövblinda rf:s strategiarbetsgrupp:

Seppo Jurvanen, ordförande, Tuula Hartikainen, vice ordförande, Risto Hoikkanen, föreståndare för rehabiliterings- och boendeserviceenheten, Heikki Majava organisationschef, och Merja Kovanen, utvecklingschef.

EDBU:s styrelse mötte EU-parlamentariker

Text: Seppo Jurvanen

Genom EDBU-styrelsens besök till EU-parlamentet ville vi göra dövblindheten bättre känd. På morgonen 24 juni hade man arrangerat en arbetslunch för oss i EU-parlamentet med temat: "De dövblinda i Europa - utanför de utomstående?". Vi representanter för EDBU:s styrelse höll korta föredrag och

träffade EU-parlamentariker. Det var meningen att mötet skulle hållas klockan 8–10, men det började en halvtimme för sent och talarna fick bråttom. Jag hade blivit tilldelad ämnet: "Hur gör vi Europa tillgängligt och uppnåeligt även för de dövblinda?". Jag närmade mig ämnet via den nordiska definitionen av dövblindhet. Mera om dessa tankar senare.

I bakre raden från vänster först den okända fröken NN, sedan Davor Stier (parlamentariker, Kroatien), de dövblinda Barbara Verna (Italien), Seppo Jurvanen (Finland), Tamás Gangl (Ungern), Francisco Trigueros (Spanien) och Peter Vanhoutte (Belgien). I främre raden från vänster Adam Kosa (parlamentariker, Ungern), Sanja Tarzay (EDBU:s ordförande, Kroatien) och Helga Stevens (parlamentariker, Belgien). Bild: Seppo Jurvanens arkiv.

ERCW-veckan i Moskva

Text: Tuula Hartikainen, bilder: Anita Palo

I början av augusti var jag första gången på resa i vårt östra grannland, Ryssland. Då hölls Europeiska rehabiliterings- och kulturveckan för dövblinda (ERCW) i Moskva. Jag var lite spänd på grund av de senaste politiska konflikterna i Ryssland. Det var ovanligt många som önskade mig en trygg resa och sade att de hoppades att vi skulle ses igen.

Intressanta platser att besöka

Vi bekantade oss med Moskvans centrum till fots under ledning av vår guide. På Röda torget såg vi det massiva Leninmausoleet som bevakades av beväpnade poliser och Kremls höga mur med sina torn. Alexanderträdgården ligger nära intill med ett monument över inbördeskriget med en evig eld och en säregen fontän med fyra hästar. Dessutom stod en kyssning längs Moskvafloden på programmet.

För en chokladälskare som jag var det roligt att besöka chokladmuseet. Där fick vi höra om chokladtillverkningens historia. Vi fick se redskap

som tidigare använts för att tillverka choklad. "Kokkärlet" för kakaon såg lite ut som våra gamla bykgrytor. Runt grytans kanter fanns många små hål, och i dem stacks trattar och i ändorna på trattarna rör. Kakaomassan hällades i tratten och genom den rann massan ner i röret och där kom den råvara som behövdes för att tillverka chokladen. Vi fick själva göra chokladkex i form av katter. På ett bord fanns uppradade choklad och rån och kattformer. Det var lite stökigt att göra kattkex, chokladen fastnade på fingrarna, rann över bordet och till och med över skyddsförklädena. Slutresultatet smakade gott, tyckte vi närvarande chokladälskare. I en monter i chokladmuseets entréhall uppvisade man stolt för oss en chokladbjörn som vunnit pris i en chokladtillverkningstävling. Jag vill minnas att den vägde 60 kilo.

På de dövblinda barnens internatskola

Vi reste till staden Sergijev Posad, ungefär 70 km norrut från vårt hotell. Vi besökte en internatskola där också dövblinda barn får undervisning. Alla som vill det får inte plats

Gruppfoto av finländarna: från vänster Juho Särkimäki, Anita Palo, Tuula Hartikainen, Rauli Jalo och Maritta Oksanen.

på skolan eftersom den är den enda statliga internatskolan. Vi bekantade oss med de funktionella klassrummen som hade en betoning på hantverk. Vi fick känna på handarbeten gjorda i olika material så som rotting och lera samt sydda och vävda handarbeten.

Vi gick också runt i sovsalarna där det stod fyra sängar på rad, alla med tillhörande skrivbord. En mellanvägg som var lite på en meter hög skilde sängplatserna från varandra. Man fick en känsla av att de små skoleleverna inte hade speciellt stort privatliv. Utrymmena var

snygga och färggranna, så ramarna var fina för de 210 eleverna. Från skolan begav vi oss till den Heliga treenighetens klosterområde som är ett mål för ryska pilgrimsvandrarer. Där fanns många vackra kyrkor. Vi besökte en tillsammans med vår guide. Där fanns många ikoner och förgyllda målningar. Nära klosterområdet fanns ett museum där man fick lära sig om förhållandena på medeltiden, om levnadssätt och kläder.

Intervju för den ryska televisionen

Vi besökte Zaraysk, söder om Moskva, där en gång Moskväs södra försvarsfästning låg. Guiden berättade om dess historia för alla som var intresserade. Vi fick känna på två soldater som var utrustade som på medeltiden. De var klädda i soldatmundering och beväpnade med svärd och spjut. Under vadmalsrocken hade de ett bröstskydd av metall och på benen hade de benskydd av metall. Soldaterna hade det säkert ganska obekvämt då de stod där hela dagen i stekande hetta i sin soldatmundering. Där pågick också en forntidsmarknad med bland annat musikinstrument, smycken och lergods till salu samt föremål av smidesjärn som smeden hamrade ut vid elden. På fästningsområdet befann sig ett inspelningsteam från ryska televisionens huvudkanal, och de intervjuade mig. De frågade vilka turistattraktioner jag hade tyckt om, och om

de varit tillgängliga. Jag sade att det skulle vara trevligt att kunna få känna på miniatyrmodeller av sevärdheterna. Till sist filmade de när jag undersökte ett föremål av smidesjärn.

En fantastisk kväll

Lördagskvällen firades i ett stort tält nära hotellet. Där spelade, dansade och sjöng en folkdansgrupp. Musiken svepte lyssnarna med sig och artisternas kjolfällor fladdrade i dansens virvlar i den mörknande kvällen.

Kvällens program var musikbetonat. Det genomfördes med skickliga dövblinda krafter. Natalie sjöng fantastiskt fint, en ung man uppförde ensam fyra olika danser och ett tävlingsdanspar virvlade runt till tornerna av en tango. Dessutom dansade deltagarna tillsammans hand i hand mellan stolarna och borden. Det serverades många olika maträtter och drycker, men det var svårt att hinna få ner dem då serveringen skedde under programmet. Innan tacktalen hölls fick vi ballonger med lyse inuti. Vi fick skriva våra namn och en önskan på ballongens yta.

Ballongerna svävar mot friheten!

Därefter gick vi alla ut tillsammans och släppte lös ballongerna. De steg upp mot himlen i en stor klunga medan ljuspunkterna tindrade. Det var en imponerande syn och vi undrade hur långt ballongerna med våra önskningar skulle sväva!

Lyckade arrangemang

Rysslands dövblindas förbund och deras samarbetspartner lyckades i huvudsak väl med ERCW-veckans arrangemang. Hotellet var snyggt och det fanns mycket mat att välja mellan till morgonmål och middag. De hade fått en bra sponsor och under hela veckan fick vi vattenflaskor, godis och våtservetter, för det var mycket varmt. Vi hade fem bussar till vårt förfogande och de frivilliga guiderna kunde engelska och jobbade långa dagar för oss. Vi deltagare var redan på förhand indelade i fem olika färger. Dem höll vi oss till när vi klev på bussarna och delade upp oss för olika programpunkter. Det var ett fungerande och tydligt system då vi var många. Guiderna i vår grupp var vänliga och tjänstvilliga. Ett stort minus var de hemska trafikstockningarna, men det kan man inte göra något åt i den storstad med sju miljoner invånare som Moskva är.

Glimtar från veckan

- Den första kvällen frågade jag i hotellreceptionen efter en karta över området. Då jag fått mitt ärende uträttat hördes ett blygt "moi". Min tolk och jag undrade förvånade varifrån den hälsningen kom. Nära oss stod en flicka på 4–5 år. Jag frågade henne varifrån hon kom. Hon svarade att hon var från Ryssland. Då kom hennes mamma fram, hon var ingermanlänning och kunde lite finska. Vi fick en trevlig pratstund.

- På tisdagen när vi kom från Moskva till hotellet på en sexfilig motorväg såg vi en ganska ung kvinna röra sig fram och tillbaka mitt i trafikrusningen bland alla bilarna. Hon sålde blommor. Jag tyckte det kändes hemskt att föreställa mig själv mitt i den rusningen.

- Då vi var på väg bort kom en bil körande längs korridoren på flygfältet i Moskva, stannade bredvid oss och skulle ha skjutsat mig till incheckningen. Vi tackade artigt för erbjudandet och fortsatte vår färd till fots. Efter incheckningen ställde vi oss i kö för säkerhetskontrollen. Vi hade inte länge hunnit stå där när en funktionär kom fram till oss och sade att vi kan flytta oss till VIP-kön där det inte stod speciellt många människor. Vi var glada då säkerhetskontrol-

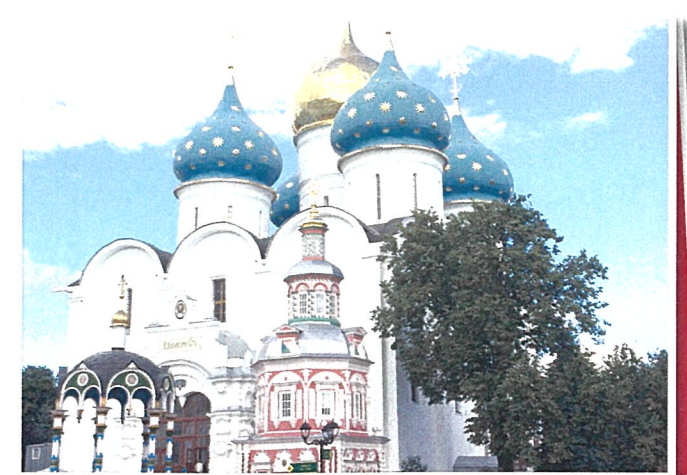
len var avklarad på en halvtimme med röntgen och allt.

- En dag då vi var på utfärd fastnade min tolk i bussens säkerhetsbälte. Påhittiga kvinnor som vi är beslöt vi att pröva om hon skulle klara sig ur knipan genom att luta bänken lite bakåt. På så sätt kunde tolken bit för bit åla sig ur bältet så att vi inte behövde busschaufförens hjälp.

- Det var härligt att vakna upp till en ny morgon och då jag öppnade balkongdörren höra tuppen gala på den lilla bondgården som låg nära hotellet. Men hörande och morgontrötta resenärer var troligen inte så glada över tuppens tidiga galande.

- En kväll fick vi se ett stiligt fyrverkeri då något arbetsgång firade kväll tillsammans.

- Under varje bussfärd fick vi information om Ryssland och om den sevärdhet vi var på väg till. Ledaren för vår grupp sade att vi skulle lyssna noga, för mot slutet av veckans skulle vi avlägga prov på vår kunskap. "Om ni inte kan svara på frågorna skickas ni till Sibirien...!" Detaljerna har verkligen stannat kvar i minnet eftersom denna tentamen hölls på återresan från lördagens utfärd. På söndag åkte vi raka vägen hem, många erfarenheter rikare.

Klostret.

De dövblindas aktivitetscenter.

De dövblindas skola.